

UNIVERSITETET
I OSLO

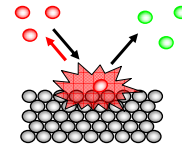

CATMAT

Geminisenter innen katalyse og adsorbenter

UiO - SINTEF

Unni Olsbye og Åse Slagtern

UNIVERSITETET
I OSLO

Hva er et GEMINI-senter?

En felles-satsing på utvalgte områder ved SINTEF og UiO/NTNU, med formål å bygge robuste fagmiljøer med høy kvalitet, gjennom:

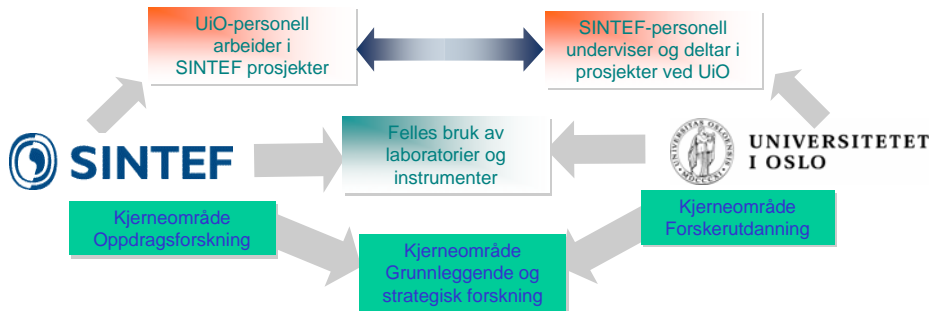
- Felles strategi-prosesser på faggruppenivå
- Felles utstyrsutnyttelse
- Samarbeid på institusjonsnivå

Visjon for samarbeidet:

Vi skal være INTERNASJONALT FREMRAGENDE SAMMEN

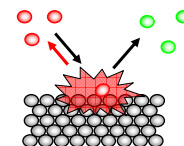

Visjon: Være internasjonalt fremragende sammen

Bakgrunn – Geminisenter katalyse og adsorbenter

- Begge miljøene er på høyt internasjonalt nivå – med et tettere samarbeid vil vi bli enda bedre!
- Katalyse og adsorbenter er sammensatte felt:
Vi må disponere en kritisk masse av medarbeidere og utstyr for å holde oss på internasjonalt toppnivå fremover.
- Tradisjon for faglig samarbeid – gruppenes kompetanse er utfyllende heller enn konkurrerende.

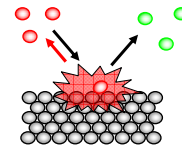
Publikasjoner og patentsøknader

- I årene 1999-2004 har de 7 fast ansatte UiO-medlemmene av CATMAT-sentret publisert > 200 artikler i internasjonale referee-tidsskrifter
- I samme tidsrom har SINTEF Prosesskjemi produsert >90 referee-artikler og patentsøknader.
- SINTEF Prosesskjemi utfører oppdragsforskning for både norske og internasjonale bedrifter
- Begge grupperinger har utstrakt internasjonalt samarbeid

Bakgrunn – Geminisenter katalyse og adsorbenter

- Begge miljøene er på høyt internasjonalt nivå – med et tettere samarbeid vil vi bli enda bedre!
- Katalyse og adsorbenter er sammensatte felt:
Vi må disponere en kritisk masse av medarbeidere og utstyr for å holde oss på internasjonalt toppnivå fremover.
- Tradisjon for faglig samarbeid – gruppenes kompetanse er utfyllende heller enn konkurrerende.

UNIVERSITETET
I OSLO

Chemistry Crystallizes Into Modern Science

CHEMICAL & ENGINEERING NEWS The 75th Anniversary Issue

Since then (1923), instruments and computers that can ease much of the work of analysis, modeling, and synthesis have greatly expanded the scope of questions that chemists can address. And they have dramatically increased pace at which research frontiers advance.

“A Ph.D. dissertation’s amount of work in 1940 was, by 1960, an afternoon in the lab; the dissertation of 1960 was an afternoon in lab in 1980s; and we keep repeating that”

Chemical historian Arnold Thackary, president of the Chemical Heritage Foundation in Philadelphia.

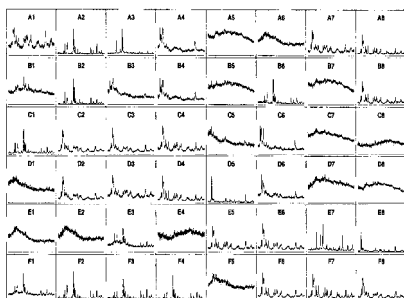

UNIVERSITETET
I OSLO

Kombinatorisk syntese

Øker tempo for fremstilling og karakterisering av nye prøver med en faktor på 100 og krever investering i dyrt utstyr

Men gir masse
resultater!

Foto: Sintef Oslo

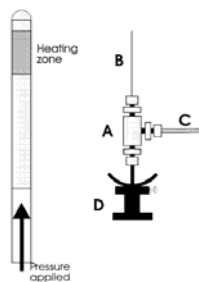

UNIVERSITETET
I OSLO

Nye metoder

In situ pulver røntgen-diffraksjon

P. Norby, J.C. Hanson *Catalysis Today* 1998, 39, 301

Vistad, Ø. B.; Akporiaye, D. E.; Lillerud, K. P.
J. Phys. Chem. B, 2001, 105, 12437.

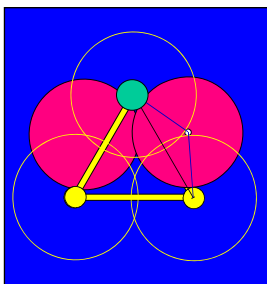

UNIVERSITETET
I OSLO

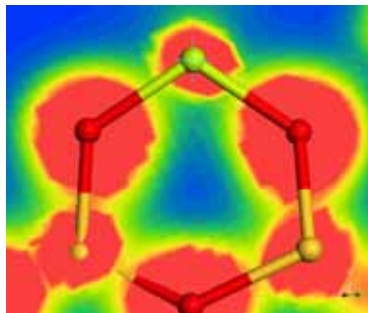

Ny måte å se verden på

Fra kuler og pinner

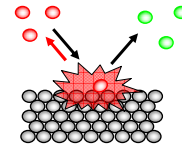
til elektronfordeling

Bakgrunn – Geminisenter katalyse og adsorbenter

- Begge miljøene er på høyt internasjonalt nivå – med et tettere samarbeid vil vi bli enda bedre!
- Katalyse og adsorbenter er sammensatte felt:
Vi må disponere en kritisk masse av medarbeidere og utstyr for å holde oss på internasjonalt toppnivå fremover.
- Tradisjon for faglig samarbeid – gruppens kompetanse er utfyllende heller enn konkurrerende.

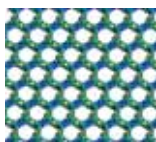

Forskningsfokus

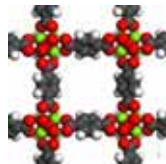
Olje- og gassforedling, separasjon og rensing

Forskningen er materialbasert:

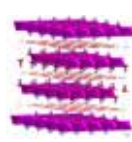
Zeolitt-typer

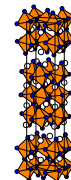
MOF

Metall/Hydrotalsitter

Oksider

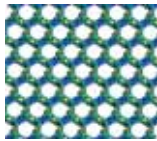
Detaljert systemforståelse* brukes for å forbedre og utvikle katalysatorer og adsorbenter.

*) Syntese, struktur, reaksjonsmekanismer, kjemiske egenskaper

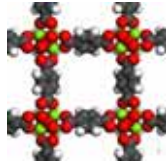

Forskningseksempler - katalyse

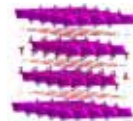
Zeolitt-typer

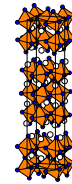
MOF

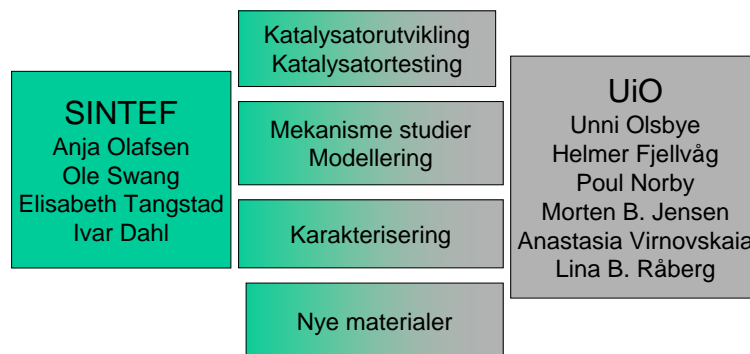
Metall/Hydrotalsitter

Oksider

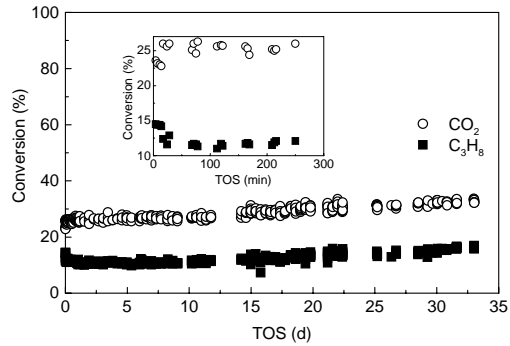
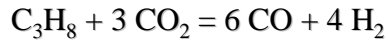
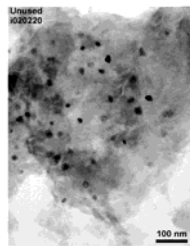
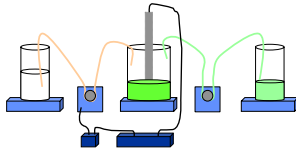

Metall/hydrotalsitt-baserte katalysatorer

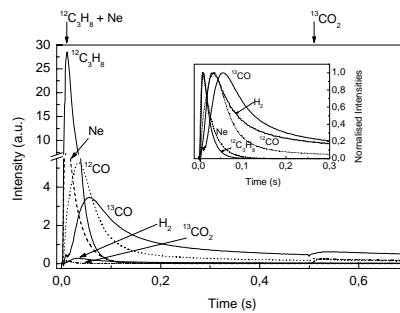
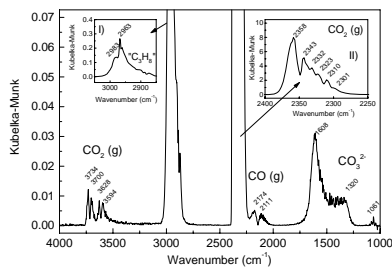

Sammen oppnår vi en bedret fundamental forståelse av hydrotalsitt-baserte katalysatorer

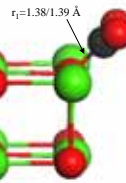
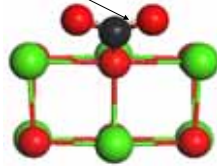
Konvensjonell syntese og testing

Mekanismestudier

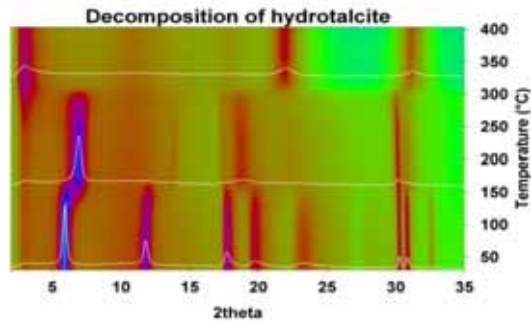
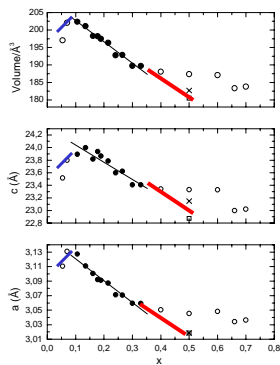
$$r_2 = r_1 = 1.25/1.26 \text{ \AA} \quad \alpha = 130.9/127.4^\circ$$

Grunnleggende, parallelle studier I

Karakterisering av hydrotalcitt

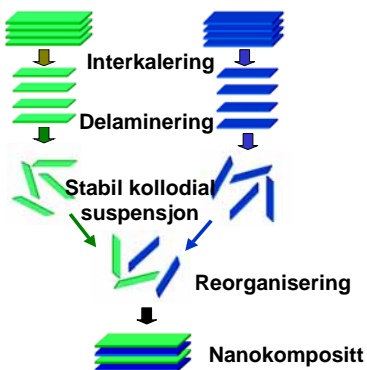

Thermal stability – and *in-situ* regeneration

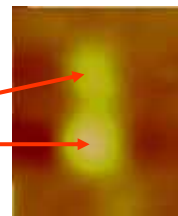

Grunnleggende, parallelle studier II

Delaminering og restokking av hydrotalcitt

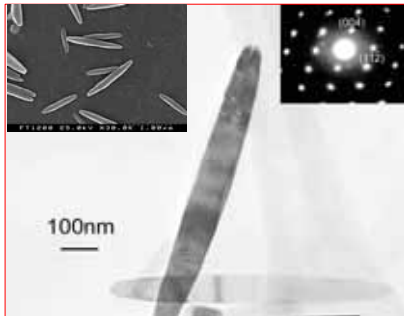
Enkle nanolag
(60 nm)
Doble nanolag

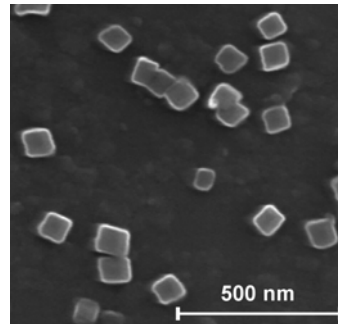

Grunnleggende, parallelle studier III

Syntese og morfologikontroll av nano-størrelses-krystaller

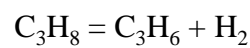
Hydrothermal Synthesis of Fe-doped
Anatase (TiO₂) Nanorods

Nanocubes of Co₃O₄.

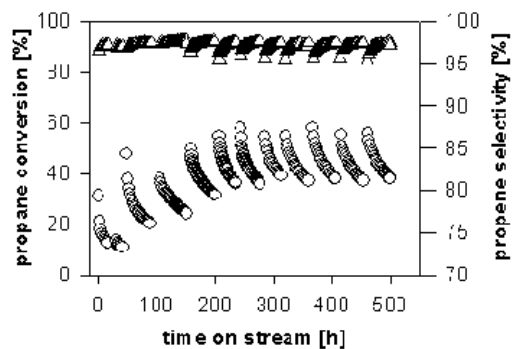

Propan dehydrogenering

- Prosessutvikling
- Stabilitet i dampholdig atmosfære
- Formulering, mekanisk styrke
- 6 patenter

Statoil-prosjekt

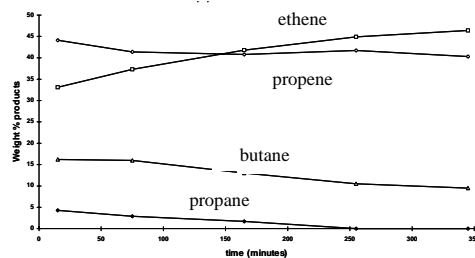
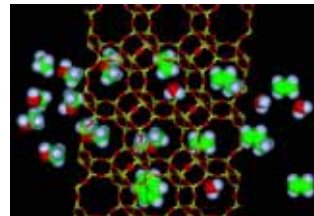

Metanol til olefiner – plastråstoff SINTEF – UiO - Hydro

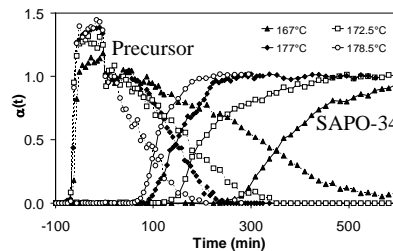
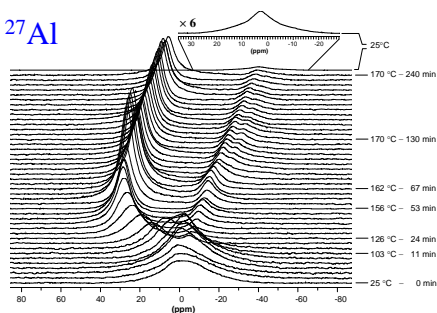
- Anvendt forskning for Hydro
- Syntese av nye katalysatorer
- *In-situ* karakterisering
- Mekanismestudier
- Teoretiske studier

- Patenter
- >50 Publikasjoner

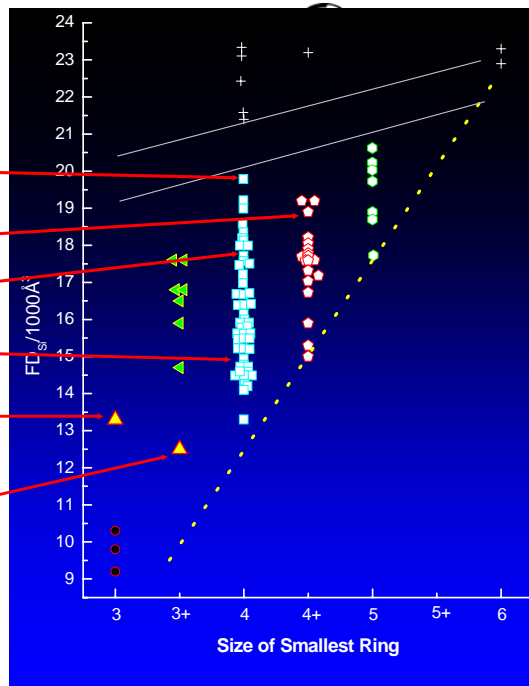
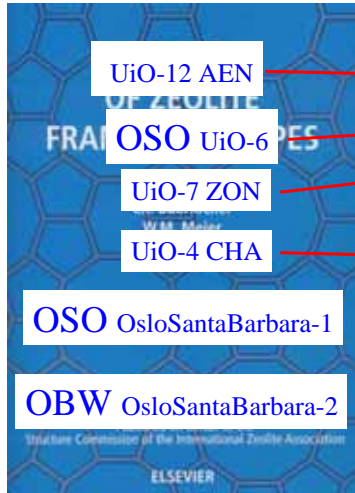
Noen *in situ* NMR spektra og krystalliseringskurver fra XRD

^{27}Al

UNIVERSITETET
I OSLO

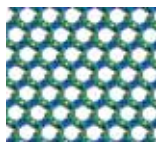

UNIVERSITETET
I OSLO

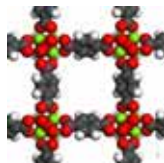

Forskningseksempler - Adsorbenter

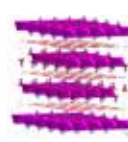
Zeolitt-typer

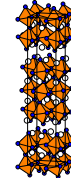
MOF

Metall/Hydrotalsitter

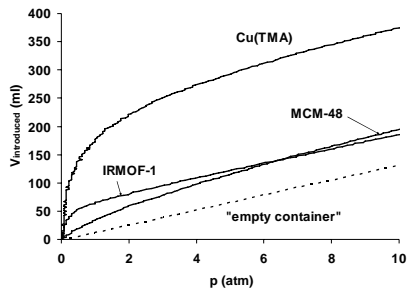
Oksider

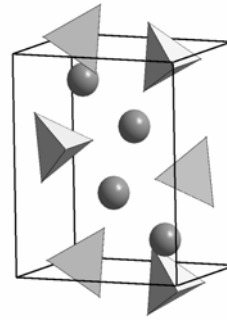
Hydrogenlagring

MOF

R. Blom, R. H. Heyn, O. Swang, H. Fjellvåg, K. O. Kongshaug and R. K. Birkedal Nielsen, *Chem. Eng. Trans.*, Vol. 4, 2004, 325.

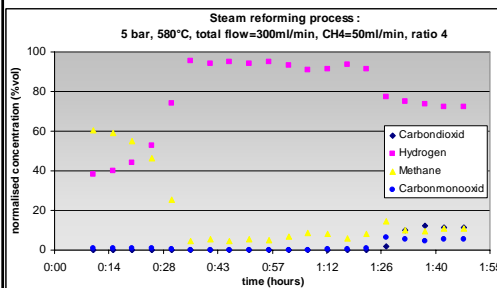
Alanater

B. C. Hauback, H. W. Brinks, R. H. Heyn, R. Blom, H. Fjellvåg, *Journal of Alloys and Compounds*, 2004, in press

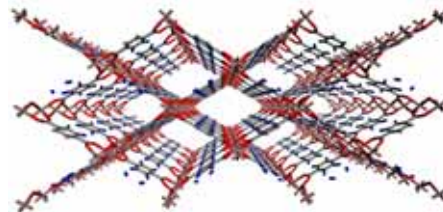

CO₂ adsorpsjon

Steam reforming med dolomitt

MOF potensiell fast adsorbent
til erstatning for løsningsbasert
aminprosess

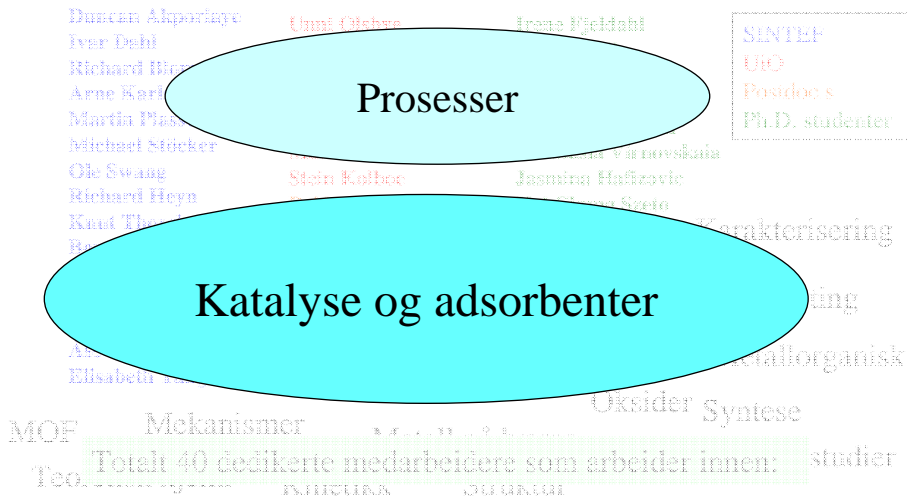

Med fokus på:

Prosesser

Katalyse og adsorbenter

Vår styrke:

- Anvendt forskning for norske og internasjonale bedrifter
- Internasjonalt anerkjent for utvikling av ny forskningsmetodikk
- Internasjonalt anerkjent for grunnleggende forskning
- Mange internasjonale kontakter (EU prosjekter, EU nettverk, samarbeidspartnere)

Vi vil:

- Knytte anvendt og grunnleggende kompetanse ennå tettere sammen for bedre å kunne løse utfordringene knyttet til en bærekraftig utnyttelse av Norges olje- og naturgassressurser
- Invitere industri til dialog om hvordan Geminisenterets kvaliteter kan utnyttes til industriell innovasjon
- Sørge for at vi og våre kandidater får høy kompetanse på strategisk viktige områder